9.5.2018

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Lakivaliokunnan kuuleminen 4.5.2018

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ EDUSKUNNALLE EHDOTUKSESTA EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI SAATAVIEN SIIRRON SIVULLISVAIKUTUKSIIN SOVELLETTAVASTA LAISTA (U 16/2018 vp)

Lakivaliokunnassa on käsiteltävänä valtioneuvoston kirjelmä ehdotuksesta EU:n asetukseksi, joka koskisi saatavien siirron sivullissuojavaikutuksiin sovellettavaa lakia (”**Ehdotus**”). Kiitän lakivaliokuntaa kuulemismahdollisuudesta.

Ehdotuksen mukaan saatavien siirron ja panttauksen sivullissuojaan sovellettaisiin lähtökohtaisesti siirtäjän kotivaltion lakia. Tilirahan ja rahoitusvälineen osalta sovellettaisiin kuitenkin saatavaan sovellettavaa lakia. Arvopaperistamisessa osapuolet voisivat lisäksi sopia, että sivullisvaikutuksiin sovellettaisiin saatavaan itseensä sovellettavaa lakia.

Olen osallistunut Ehdotuksen taustatyöhön komission asiantuntijatyöryhmässä kevät-kesällä 2017 (Experts on conflicts of laws regarding securities and claims). Saatavien siirron osalta sääntelyn tarve perustuu erityisesti mannereurooppalaisissa suurissa jäsenmaissa esiintyviin tilanteisiin, joissa esimerkiksi luovutetaan laajoja luottokorttisaatavakantoja tai annetaan keskuspankille tai muulle taholle vakuudeksi saatavia. Luovutus- ja panttausliiketoimet saattavat siis kohdistua tuhansiin velkasuhteisiin yhdellä kertaa.

Käytännön rahoitustoiminnan kannalta on kyse olennaisesta, joskin useimmiten huomaamattomaksi jäävästä oikeuskysymyksestä. Saatavakannan pätevän siirron tai panttauksen varmistaminen aiheuttaa osapuolille kustannuksia ja sisältää epävarmuuksia, jollei lainvalintasääntö ole yksiselitteinen. Lainvalintaan liittyvät epäselvyydet kärjistyvät kriisitilanteissa, kuten Lehman Brothers –finanssikonsernin edelleen jatkuva maksukyvyttömyysmenettely osoittaa.

Valtioneuvoston kirjelmässä todetaan, että Suomen oikeudessa ei ole tällä hetkellä vastaavia lainvalintasääntöjä. Siksi Ehdotus selventäisi oikeustilaa myös Suomen kannalta. Sitä onkin pidettävä kannatettavana.

Ehdotuksen määritelmissä ja yksityiskohdissa sekä niiden soveltamisessa Suomen oikeuteen on Valtioneuvoston kirjelmässä mainittuja tulkinnanvaraisuuksia, joita on syytä pyrkiä selventämän jatkovalmistelussa. Tämä liittyy erityisesti siihen, että Ehdotuksen mukaan asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle suljettaisiin *promissory notes* –velkakirjat. Epäselvää on, mitkä velkakirjalajit jäisivät Suomessa tämän perusteella asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle.

Asianajajaliiton edustajana lakivaliokunnassa kuultuna
Janne Lauha, asianajaja, Helsinki
Asianajotoimisto Castrén & Snellman Oy